

Kyläturvallisuus osana hyvinvointia – paikallisyhteisöt sen mahdollistajina

KYLÄTURVALLISUUS 2025 – HANKE 5.5.2022

KYLÄTALO PAIKALLISENA VALMIUSKESKUKSENA JA KYLÄRADIO

Lyhyesti hankkeen taustasta

- ✓ Paljon hyviä hankkeita on toteutettu eri puolilla maata.
- ✓ Ajallisesti ja paikallisesti kohdennetuilla hankkeilla saadaan tuloksia mutta kokonaisuus jää kuitenkin pirstaleiseksi ja toimivien käytäntöjen laajempi käyttöönotto hidastuu.
- ✓ Tulosten hyödyntämistä ja kyläturvallisuuden kehittämisen jatkuvuutta on parannettava.

- [Kyläturvallisuus 2025 -hankkeen](#) tarkoituksena on tehostaa sirpaleisen kentän kokoamista ja luoda kyläturvallisuustyölle **kestävä malli ja hankeriippumaton jatkuvuus**

Päähuomio 2022 toiminnassa:

- Kyläturvallisuuden koulutusmateriaali ja kouluttajat

- Kylien turvallisuustyötä tukeva työkalupakki ja viestinnän alusta

- Koko verkoston osaamisen tunnistaminen ja käyttöönotto

- Tiedolla johtamiseen tarvittavan tiedon tuottaminen

- **Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina ("PAVAK")**

- Kyläsuunnitelmat ja kylien turvallisuussuunnitelmat selkeämmin osaksi kuntien (valmius)suunnittelua

- Turvallisuus liitetään luontevaksi osaksi alueellista ja paikallista hyvinvointiohjelmaa

"PAVAK" - Kylätalo paikallisen yhteisön turvallisuutta tukevana resurssina

- **Suomen Kylät – [Paikallisen kehittämisen ohjelma 2021-2024](#):**
  - MUODOSTETAAN KYLIEN YHTEISÖLLISISTÄ TILOISTA PAIKALLISIA MONIPALVELUKESKUKSIA
  - Kylätalojen ja muiden kylien yhteisöllisten tilojen yhteyteen kootaan paikallisten tarpeiden mukaan kylien kannalta keskeisiä palveluja kylien monipalvelukeskuksiksi. Nämä toimivat myös toiminta- ja logistiikkakeskuksina. Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina, jolloin ne toimivat viranomaisten ja kunnan yhteistyökumppaneina kylien turvallisuusasioissa.
- **[Sisäisen turvallisuuden kansallinen yhteistoimintamalli](#) - painopisteet 2020**
  - Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina ja testataan mallia maakuntien valitsemilla kohdennetuilla piloteilla. Tulosten pohjalta ohjataan jatkotoimia ja laajempaa käyttöönottoa.
  - Toimenpide 4.2. Pilotoidaan valmiuskeskuksia ja luodaan edellytykset yhtenäiselle toimintamallille
  - 2021-22 pilotoinnit; 2023 toimintamalli
  - SM (kansallinen koordinaatio); MPK ja Suomen Kylät (keskusten fasilitointi) sekä kunnat ja pelastuslaitokset

Kyläradio paikallisen yhteisön viestivälineenä arjessa ja häiriötilanteissa

- Viestintä kansalaisten ja viranomaisten (ml. kunnat) välillä perustuu ratkaisevalla tavalla matkapuhelinverkoille. Niiden toiminta puolestaan riippuu sähkön saannista ja siitä että palvelimet toimivat. Mutta entä jos kaikki ei syystä tai toisesta toimikaan?
- ✓ Viranomaisilla on erilaisia ratkaisuja oman toimintansa tukena kaikissa olosuhteissa. Selkeitä ja yhtenäisiä malleja ketjun varmistamiseksi perille paikalliseen yhteisöön ja kyliin myös häiriötilanteissa ei kuitenkaan ole luotu.
- ✓ Kyläradio on yksi ratkaisu turvan lisäämiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Se toimii varajärjestelmänä viestintään, vaikka sähköt olisivat poikki ja matkapuhelinverkot mykistyneet.
- ✓ Kyläturvallisuus 2025 -hankkeen tuella pilotoidaan helppokäyttöiseen ja luotettavaan RHA68 teknologiaan perustuvaa mallia: vanha koestettu teknologia otetaan tukemaan uuden teknologian haavoittuvuutta.
- ✓ Tavoitteena on kaluston käyttöönotto ja linkitys luontevaksi osaksi paikallisen yhteisön omaa toimintaa erilaisissa tapahtumissa, kesäpäivillä, yhteisissä tilaisuuksissa ja esim. osana Vapepan toimintaa. Samalla luodaan osaamista ja kykyä tukea kunnan ja viranomaisten tilannekuvan ylläpitoa myös häiriötilanteissa.
- ✓ Osaamista aiheesta on aiemmistakin kokeiluista erityisesti Lapista: [Aina Valmis Kyläradio ry](#)

Varaviestiverkko 2021 seminaari, Tuusula
Varsinais-Suomi – Case Alastaro: Kyläradio

VAPEPA - Keskustoimikunnan kokous (1/2022) 10.3.2022

7.5 Kyläradiotoiminta ja kylätalot Vapepassa

Suomen Kylät ry:n paikallisen kehittämisen ohjelmassa 2021-24 on erikseen kirjattu toimenpide kylätalojen roolin kehittämisestä paikallisina valmiuskeskuksina, jolloin ne toimivat viranomaisten ja kunnan yhteistyökumppaneina kylien turvallisuusasioissa. Kylätalo voi tarvittaessa ja sovittaessa toimia myös Vapepan johtopaikkana erilaisissa viranomaisia tukevissa tehtävissä tai paikallisena evakuoitikeskuksena.

Kylätalojen viestiyhteyksien osalta on minimi johtamiskyvyn ylläpitämisen varmistamiseksi kaikissa erilaisissa häiriötilanteissa kehitetty "Kyläradio -konsepti". Tässä mallissa kylätalolle perustetaan RHA68 radioasema kiinteällä antennilla. Tämä viestiyhteys tukee myös tilannekuvan tuottamista Vapepa toiminnassa ja viranomaisia tukevissa tehtävissä.

Kyläradio avaa RHA68 laitteille uuden käyttömahdollisuuden paikallisen yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämässä sekä verkostoyhteistyön kehittämisessä. Kyläradioon liittyen on Vapepa koordinaatio hakenut RHA68 tukiasemalupia, sillä RHA68 alue sallii vain liikkuvat asemat ilman lupaa ja vain Vapepalla, tiepalvelulla ja autourheilulla on mahdollisuus hakea lupia ko. alueelle.

Lisätietoja: Pekka Rintala, Suomen Kylät

Kylätalo paikallisena valmiuskeskuksena – kyläradio pilotteja

Pilotteja suunnitellaan yhteistyössä kyläyhdistysten ja pelastustoimen sekä Vapepan alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa:

- Varsinais-Suomi: Kyläradio kolmelle kylätalolle (Alastaro, Pöytyä, Laitila)
- Satakunta: Kyläradio yhdellä kylätalolla (Kodikсами/Lappi)
- Etelä-Pohjanmaa: Kyläradio kolmelle kylätalolle (Isokyrö, Lehtimäki, Kurikka)
- Lappi: Kyläradio Perä-Posion kylätalolle
- Pohjois-Savo: Leppävirta – Soinilansalmi, Salmitalo

Toimenpiteet 2022 kuluessa:

1. Laitehankinnat ja asennustoimet
2. Käyttöönotto ja luonteva linkitys paikallisen yhteisön omaan toimintaan
3. Toiminta osana kunnan ja viranomaisten valmiussuunnittelua; harjoittelu
4. Kyläturvallisuus 2025 –hankkeen yhteenveto saaduista kokemuksista ja suositukset jatkotoimille valtakunnallisesti